

DOI 10.52363/2414-5866-2024-2-14

УДК 351:355:342.7

Рожко В.М., здобувач НДЦ НУЦЗ України, м. Харків,

ORCID: 0009-0009-8947-7932

*Rozhko V., Ph.D. student at the National University of Civil Defense of Ukraine,
Kharkiv, <https://orcid.org/0009-0009-8947-7932>*

МЕХАНІЗМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСИ ВІЙСЬКОВО-СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

MECHANISMS OF IMPLEMENTATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES INTO THE PROCESSES OF MILITARY SOCIAL MANAGEMENT

Здійснено обґрунтування шляхів удосконалення механізмів впровадження інформаційних технологій у процеси військово-соціального управління. Зокрема, визначено типові загрози, викликані небезпечним впливом інформаційного чинника на військово-соціальне управління; виявлено умови домінування інформаційного чинника у процесі військово-соціального управління; виокремлено напрями вдосконалення механізмів впровадження інформаційних технологій у процеси військово-соціального управління. Показано, що найбільшу небезпеку щодо негативного впливу інформаційного чинника на процес військово-соціального управління становлять такі загрози: деформація системи масового інформування, зважаючи на неконтрольоване розширення сектора ворожих засобів масової інформації у вітчизняному інформаційному просторі; погіршення стану та постійний занепад об'єктів вітчизняної культурної спадщини, через недостатнє фінансування; поширення ворожими спеціальними службами через засоби масової інформації дезінформації, що завдає шкоди нашому суспільству. Зазначено, що ключовим напрямом удосконалення та розвитку інформаційного чинника у військово-соціальному управлінні є детальна та всебічна розробка як теоретичної, так і практичної його складової. Для цього необхідне використання останніх досягнень різних наук та використання найбільш перспективних та передових методів практики військово-соціального управління. Тому напрями розвитку інформаційного чинника у військово-соціальному управлінні доцільно розглянути як необхідні установки для вдосконалення, модернізації, якісного оновлення всієї армійської системи суспільства.

Ключові слова: механізми, військово-соціальне управління, інформаційний чинник, інформаційні технології.

The article improves the mechanisms of introducing information technologies into the processes of military social management. In particular, typical threats caused by the dangerous influence of the information factor on the military social management are identified; the conditions of dominance of the information factor in the process of mili-

tary social management are revealed; the directions of improvement of mechanisms of introduction of information technologies into processes of military social management are allocated. It is shown that the greatest danger regarding the negative influence of the information factor on the process of military social management is posed by the following threats: deformation of the system of mass information, due to the uncontrolled expansion of the hostile media sector in the domestic information space; deterioration and permanent decline of objects of national cultural heritage, due to insufficient funding; spreading misinformation through the media by hostile special services that harms our society. It is specified that the key direction of improvement and development of the information factor in military social management is a detailed and comprehensive development of both theoretical and practical components. This requires the use of the latest achievements of various sciences and the use of the most promising and advanced methods of practice of military social management. Therefore, the directions of development of the information factor in the military social management should be considered as necessary installations for improvement, modernization and qualitative renewal of the entire army system of society.

Keywords: *mechanisms, military social management, information factor, information technology.*

Постановка проблеми. Ефективне державне управління залежить насамперед від інформаційної складової. Адже від вмілого використання інформаційного чинника, правильно проведених занять та заходів залежить успішна підготовка особового складу до виконання поставлених службово-бойових завдань. У цьому зв'язку необхідним є забезпечення інтересів особистості, які полягають у доступі до необхідної інформації та її використанні для фізичного, інтелектуального та духовного розвитку. До армії нині, понад 50% приходять слабо освічена, низько духовна та фізично слабо підготовлена молодь. Цей факт вимагає змінити методи роботи з навчання та виховання різних категорій особового складу та докладання більш напружених зусиль щодо ефективного управління військовими колективами. Вищезазначене обумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних умовах відбувається інтенсивний процес диференціації та інтеграції наук, але як би корисні та цінні вони не були, вони ще не забезпечують комплексного підходу до державного управління впровадженням інформаційних технологій у сферу військово-соціального управління [1; 5]. Окрім загальних знань – теоретичної складової інформаційного чинника, військовому керівнику, необхідна ще й практична – глибокі та тверді навички управління військами. Соціально-філософське осмислення цієї проблеми може з'явитися тим базисом, на основі якого будуватиметься вся робота з розвитку інформаційного чинника у військово-соціальному управлінні [2; 6]. Проте питання розвитку механізмів впровадження інформаційних технологій у процеси військово-соціального управління все ще залишаються недостатньо розробленими.

Постановка завдання. Враховуючи описану вище актуальність теми дослідження, метою статті є вдосконалення механізмів впровадження інформаційних технологій у процесі військово-соціального управління. Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються наступні завдання: 1) визначити типові загрози, викликані небезпечним впливом інформаційного чинника на військово-соціальне управління; 2) виявити умови домінування інформаційного чинника у процесі військово-соціального управління; 3) виокремити напрями вдосконалення механізмів впровадження інформаційних технологій у процесі військово-соціального управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтереси суспільства в інформаційній сфері полягають у забезпеченні Найбільшу небезпеку щодо негативного впливу інформаційного чинника на процес військово-соціального управління становлять такі загрози: 1) деформація системи масового інформування, зважаючи на неконтрольоване розширення сектора ворожих засобів масової інформації у вітчизняному інформаційному просторі; 2) погіршення стану та постійний занепад об'єктів вітчизняної культурної спадщини, через недостатнє фінансування; 3) поширення ворожими спеціальними службами через засоби масової інформації дезінформації, що завдає шкоди нашому суспільству [2; 4].

У зв'язку з цим, одним із напрямів удосконалення та розвитку інформаційного чинника у військово-соціальному управлінні є детальна та всебічна розробка як теоретичної, так і практичної його складової. Для цього необхідно використання останніх досягнень різних наук та використання найбільш перспективних та передових методів практики військово-соціального управління. Тому напрями розвитку інформаційного чинника у військово-соціальному управлінні доцільно розглянути як необхідні установки для вдосконалення, модернізації, якісного оновлення всієї армійської системи суспільства. Інформаційний чинник стає домінуючим у процесі військово-соціального управління військовими підрозділами у повсякденній життєдіяльності. Це підтверджується наступними обставинами [1; 3].

По-перше, новітні інформаційні технології здійснюють різноманітний вплив, як позитивний, так і негативний, на об'єкти і суб'єкти військово-соціального управління. Прогресивний розвиток суспільства відбувається багато в чому завдяки розвитку науки та техніки. Останні досягнення в галузі інформаційних технологій значно впливають на всі сфери суспільства та соціальні інститути. Істотну роль відіграють нові інформаційні технології підвищення ефективності функціонування системи військово-соціального управління загалом.

По-друге, посилюється вплив громадської думки на процес військово-соціального управління. Не можна забезпечити ефективне функціонування системи тільки за рахунок жорсткого контролю та тотальної заборони всього, що не вписується у встановлену систему суспільних відносин і не відпо-

відає тенденції духовних і моральних цінностей, що не склалася, не узгоджується з діючими життєвими стереотипами і установками. Адже існуюче в суспільних відносинах правило, що «все пізнається в порівнянні» дійсне для суспільних систем з різними внутрішніми взаєминами.

По-третє, відсутній достатній теоретичний та практичний досвід діяльності органів військово-соціального управління. Теоретична та практична складова є нерозривними частинами успішної діяльності суб'єктів військово-соціального управління. Відсутність практичного досвіду навіть за наявності глибоких теоретичних знань може призвести до невдач та грубих помилок в управлінських впливах. Також і наявність великого практичного досвіду, але відсутність глибоких теоретичних знань може призвести до того, що суб'єкти системи, що протистоїть, здобудуть успіх за рахунок вмілого використання знань теорії в складних умовах протидії. Коли тільки практичних знань виявиться недостатньо для досягнення успіху. Цей факт дозволяє констатувати значну роль інформаційного чинника в успішному функціонуванні системи військово-соціального управління, тому що теоретична та практична складова є нерозривними частинами інформаційного чинника. Інтелект і практичні знання є необхідною умовою для вмілого керівництва суб'єктами управління всією системою військово-соціальних взаємодій у системі військово-соціального управління навіть за умов виконання службово-бойових завдань.

По-четверте, відбувається подальша глобалізація загальносвітового інформаційного простору. Не можна не визнати колосального відставання нашої країни у розвитку технічної бази інформаційних комунікацій. У наявній ситуації потрібно брати участь у світовому цивілізаційному процесі, отже необхідно вкладення коштів і розробка програм розвитку інформаційної інфраструктури України.

По-п'яте, кадрові проблеми, пов'язані з відсутністю фахівців із високими професійними навичками володіння сучасними інформаційними технологіями, основною базовою інформаційно-факторної складової. Це природним чином не могло позначитися на зниженні обороноздатності нашої держави, гальмуванні її розвитку у всіх головних життєво необхідних сферах суспільства [1; 3; 6].

Інформаційні локальні мережі управління дозволять у найкоротші терміни структурувати та стандартизувати управлінську інформацію, що сприятиме зміцненню прямих та зворотних зв'язків між суб'єктами та об'єктами управління, тим самим сприяючи приведенню системи управління до оптимального стану. А найбільш оптимізована система управління здатна виконати поставлені перед військово-організаційною системою завдання з найвищою ефективністю.

По-шосте, недооцінка інформаційного чинника з боку військового управління держави протягом усього історичного поступу українського су-

спільства. Недооцінка веде, передусім, до того що, що знижується ефективність діяльності всієї військово-соціальної системи та призводить до зниження обороноздатності українського суспільства. Адже ефективний захист інтересів української держави є найголовнішим завданням всієї військово-соціальної системи загалом. Не можна у суспільстві бути відірваним від реалій сучасного світу. Отже, недооцінка ролі інформаційного чинника у військово-соціальному управлінні може призвести до катастрофічних наслідків нашого суспільства.

По-сьоме, колосальний часто незатребуваний творчий потенціал української нації, який може бути використаний для вирішення складних завдань забезпечення інформаційної безпеки. Це також велика проблема українського суспільства на протязі його історичного розвитку. Більшість прогресивних відкриттів, які робилися вітчизняними вченими, виявлялися незатребуваними та проігнорованими [2; 4; 7]. Наступним напрямом розвитку інформаційного чинника у військово-соціальному управлінні є захист об'єктів та суб'єктів військово-соціального управління від негативного впливу маніпулятивної, руйнівної інформації протиборчої сторони.

Висновки. Слід враховувати, що пропагандистські та контрпропагандистські моделі впливу впливають як на масову свідомість об'єктів військово-соціального управління, так і на осіб, які приймають рішення – суб'єктів військово-соціального управління. Від того, наскільки правильним і ефективним буде це рішення, залежить успішне виконання поставлених перед системою військово-соціального управління службово-бойових завдань. Тому інформаційне поле суб'єкта військово-соціального управління стає простором, де присутня ця інформаційно-маніпулятивна дія. Отже, успішність та ефективність прийнятого рішення залежатиме від набору інформаційних управлінських знань, якими володіє суб'єкт управління.

Список використаних джерел:

1. Захарова О.В., Калашник О.В. Особливості підбору ІТ-фахівців: новітні підходи. *Економіка і організація управління*. 2019. Вип. №1 (33). С. 64-73.
2. Кічурчак М. Вплив сектору інформації та комунікації на просторовий розвиток і пост-воєнну відбудову креативних індустрій в економіці України. *Економічний форум*. 2023. № 1(3). С. 12-21.
3. Корольов Д.В. Тенденції та проблеми розвитку сфери інформаційних технологій в Україні: кадрові аспекти. *Економіка і управління*. 2020. № 2. С. 121-126.
4. Скалецька З. Захист прав споживачів: виклики воєнного часу та потенційні зміни в рамках євроінтеграційних процесів. *Академічні візії*. 2022. № 12. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/230>.
5. Разметаєва Ю.С. Приватність в інформаційному суспільстві: про-

блеми правового розуміння та регулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія «Право»*. 2016. Випуск 37. Том 1. С.43-46.

6. Урбан О.А., Дзямулич М.І., Матвіюк В.В. Теоретичні засади розвитку ІТ-послуг в умовах глобалізації. *Економічні науки. Серія: Економічна теорія та економічна історія*. 2019. Вип. 16. С. 137-144.

7. Шпарик О. Концептуальні засади цифрової трансформації освіти: європейський та американський дискурс. *Український Педагогічний журнал*. 2021. № (4). С. 65-76.

References:

1. Zakharova O.V., Kalashny, O.V. Osoblyvosti pidboru IT-fakhivciv: novitni pidkhody [Special selection of IT facivities: innovative approaches]. *Ekonomika i orghanizacija upravlinnja*. 2019. Vol. 1 (33), P. 64-73.

2. Kichurchak M. Vplyv sektoru informatsii ta komunikatsii na prostorovyi rozvytok i post-voiennu vidbudovu kreatyvnykh industrii v ekonomitsi Ukrainy [Impact of the information and communication sector on spatial development and post-military reconstruction of creative industries in the Ukrainian economy]. *Ekonomichnyi forum*. 2023.Vol. 1(3), P. 12-21.

3. Koroljov D.V. Tendenciji ta problemy rozvytku sfery informacijnykh tekhnologij v Ukrajinі: kadrovi aspekty [Trends and problems of information technology development in Ukraine: personnel aspects]. *Ekonomika i upravlinnja*. 2020. Vol. 2, P. 121-126.

4. Razmietaieva Yu.S. Pryvatnist v informatsiinomu suspilstvi: problemy pravovoho rozuminnia ta rehuliuвання [Privacy in the information society: problems of legal understanding and regulation]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu: serii «Pravo»*. 2016. Vol. 37, Issue 1, P. 43-46.

5. Shparyk O. Kontseptualni zasady tsyfrovoi transformatsii osvity: yevropeyskyi ta amerykanskyi dyskurs. [Conceptual roundations of digital transformation of education: European and American discourse]. *Ukrainskyi Pedahohichnyi zhurnal*. 2021. № (4). S. 65-76.

6. Urban O.A., Dzjamulych M.I., Matvijuk V.V. Teoretychni zasady rozvytku ITposlugh v umovakh ghlobalizaciji [Theoretical principles of IT services development in the context of globalization]. *Ekonomichni nauky. Serija: Ekonomichna teorija ta ekonomichna istorija*. 2019. Vol. 16, P. 137-144

7. Skaletska Z. Zakhyst prav spozhyvachiv: vyklyky voiennoho chasu ta potentsiini zminy v ramkakh yevrointehratsiinykh protsesiv [Consumer protection: wartime challenges and potential changes in the framework of European integration processes]. *Akademichni vizii*. 2022. № 12. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/230>.